

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за осигурање Републике Српске
Бања Лука
Бана Милосављевића 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
тел/факс: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka
St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

ИЗВЈЕШТАЈ
о стању сектора осигурања у Републици Српској
за период од 01.01.2016. до 30.06.2016. године

Број: УО – 26 /16

Датум: 26. септембар 2016. године

Бања Лука, септембар 2016. године

САДРЖАЈ

УВОДНА РИЈЕЧ	4
1. СТРУКТУРА СЕКТОРА	5
1.1. Друштва за осигурање	5
1.1.1. Структура власништва	5
1.1.2. Људски ресурси.....	6
1.2. Посредници у осигурању.....	7
1.3. Заштитни фонд Републике Српске.....	7
1.4. Овлашћени актуари.....	8
1.5. Омбудсман у осигурању	8
2. ТРЖИШТЕ ОСИГУРАЊА	9
2.1. Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске	9
2.2. Тржишна структура и концентрација	9
2.3. Обрачуната премија по друштвима за осигурање.....	11
2.4. Структура портфеља.....	13
3. БИЛАНСНА СТРУКТУРА	16
3.1. Биланс стања	16
3.2. Биланс успјеха	20
4. ФИНАНСИЈСКИ И ТЕХНИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ СТАЊА У СЕКТОРУ	23
4.1. Обрачун и покривеност техничких резерви прописаним облицима активе.....	23
4.1.1. Укупно обрачунате техничке резерве.....	23
4.1.2. Обрачун и средства за покриће техничких резерви друштава за неживотно осигурање.....	23
4.1.3. Обрачун и средства за покриће техничких резерви друштава за животно осигурање.....	25
4.2. Показатељи о исплаћеним одштетама и другим накнадама из осигурање	27
4.2.1. Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања.....	28
4.3. Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио	29
4.4. Показатељи рентабилност имовине и рентабилности властитих средстава	30
4.5. Остали показатељи пословања.....	30
Табеле	
Табела 1: Друштва за осигурање из Републике Српске	5
Табела 2: Власничка структура у друштвима за осигурање	6
Табела 3: Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање	6
Табела 4: Одштетни захтјеви Заштитног фонда	8
Табела 5: Премија осигурања остварена на тржишту Републике Српске у периоду 2014 – 2016. године.....	9
Табела 6: Учешће друштава за осигурање и филијала из ФБиХ на тржишту Републике Српске.....	9
Табела 7: Учешће друштава из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске према реег групама.....	10
Табела 8: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање у периоду 2014 – 2016. године.....	11
Табела 9: Обрачуната премија друштава за осигурање из РС остварена у ФБиХ у периоду 2014 – 2016. година.....	12

Табела 10: Обрачуната премија по филијалама друштава из ФБиХ	13
Табела 11: Обрачуната премија према врстама осигурања	14
Табела 12: Удио обавезног и необавезног осигурања у укупно обрачунатој премији	15
Табела 13: Актива- укупно за сва друштва за осигурање	16
Табела 14: Пасива укупно за сва друштва за осигурање	18
Табела 15: Биланс успјеха укупно за сва друштва за осигурање	20
Табела 16: Износ исплаћених обавеза из осигурања по врстама осигурања	27
Табела 17: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања	28
Табела 18: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за осигурање од одговорности за моторна возила на 30.06.2016. године	29
Табела 19: Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио неживотних осигурања	29
Табела 20: Показатељи рентабилности	30
Табела 21: Остали показатељи пословања друштава за осигурање	30

Графикони

Графикон 1: Укупна премија по друштвима за осигурање (животна и неживотна осигурања)	12
Графикон 2: Остварена премија животних и неживотних осигурања за период 2008-2016. године.....	14
Графикон 3: Структура премија по врстама осигурања	15
Графикон 4: Структура пословне активе друштава за осигурање	17
Графикон 5: Структура пословне пасиве друштава за осигурање	19
Графикон 6: Техничке резерве на нивоу сектора	23
Графикон 7: Техничке резерве друштава за неживотно осигурање	24
Графикон 8: Преглед обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања по друштвима	24
Графикон 9: Структура улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања	25
Графикон 10: Техничке резерве животног осигурања	26
Графикон 11: Преглед обрачунатих техничких резерви животних осигурања по друштвима	26
Графикон 12: Структура улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања	27

УВОДНА РИЈЕЧ

Извјештај о стању сектора осигурања у Републици Српској, за период 01.01. до 30.06.2016. године, припремљен је у складу са чланом 9. Закона о друштвима за осигурање, а на основу анализа финансијских, актуарских и других извјештаја, које друштва за осигурање и Заштитни фонд Републике Српске, у складу са прописима, достављају Агенцији за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција).

У извјештајном периоду, у Републици Српској пословало је 13 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и 11 филијала друштава за осигурање из ФБиХ. Укупно обрачуната премија осигурања, у првом полугодишту 2016. године, на тржишту Републике Српске, достигла је ниво од 97 милиона КМ и већа је за 9,3% у односу на исти период претходне године. На основу показатеља концентрације тржишта, може се закључити да је на тржишту осигурања Републике Српске присутна прилично јака конкуренција.

Друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској остварила су премију од 91,9 милиона КМ, укључујући и премију коју су остварили на тржишту ФБиХ, а што представља раст од 6,6%. Премија осигурања од аутоодговорности и даље доминира у структури портфеља друштава за осигурање из Републике Српске, док премија животног осигурања наставља динамичан раст.

Нето резултат периода, на нивоу сектора, је добитак у износу од 3 милиона КМ. Девет друштава за осигурање је остварило нето добитак, а четири друштва за осигурање нето губитак. На губитак, који су остварила четири друштва за осигурање, значајан утицај имали су повећање трошкова резервисања по основу извршне судске пресуде која није произашла из основне дјелатности друштва за осигурање и исправка потраживања из претходних периода, те високи почетни трошкови код новооснованог друштва за осигурање.

Билансна сума повећана је за 1,5% и износи 382,7 милиона КМ, при чему је основни капитал повећан за 2,8%, у односу на стање на дан 31.12.2015. године. Укупно обрачунате техничке резерве су веће за 9,8%, а повећан је и степен њиховог покрића.

Укупно исплаћени одштетни захтјеви и накнаде у неживотним осигурањима друштава за осигурање из Републике Српске мањи су за 46,7%, у односу на исти период претходне године, због тога што су у 2015. години, биле исплаћене значајно веће штете од уобичајених због покрића катастрофалних штета проузрокованих поплавама из маја 2014. године, а чиме је привремено био нарушен тренд исплаћених штета. Настављено је повећање износа исплаћених обавеза по основу уговора о осигурању живота, а које је у овом периоду износило 31,6%.

У извјештајном периоду није било значајнијих осцилација код показатеља ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за неживотна и животно осигурања, те рачуна штета и рачуна трошкова. Комбиновани рачуна је испод 100, што значи да је остварен позитиван резултат из послова осигурања, односно да је премија била довољна за покриће обавеза по основу уговора о осигурању и трошкова спровођења осигурања.

Директор

Славен Дујаковић

1. СТРУКТУРА СЕКТОРА

1.1. Друштва за осигурање

На тржишту осигурања, у првој половини 2016. године, пословало је 13 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, која су према дјелатности осигурања, сједишту и већинском власништву над основним капиталом, представљена у наредној табели:

Табела 1: Друштва за осигурање из Републике Српске

Р.Б.	Назив друштва за осигурање	Сједиште	Већинско власништво
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА			
1.	Атос осигурање А.Д.	Бијељина	домаће
2.	Д.Д. Брчко гас осигурање	Брчко	домаће
3.	Дрина осигурање А.Д.	Милићи	домаће
4.	Еурос осигурање А.Д.	Бања Лука	домаће
5.	Крајина осигурање А.Д.	Бања Лука	страно
6.	Микрофин осигурање А.Д.	Бања Лука	домаће
7.	Нешковић осигурање А.Д.	Бијељина	домаће
8.	Осигурање Аура А.Д.	Бања Лука	домаће
9.	Осигурање Гарант Д.Д.	Брчко	домаће
10.	Триглав осигурање А.Д.	Бања Лука	страно
ЖИВОТНА И НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (КОМПОЗИТНА ДРУШТВА)			
11.	Граве осигурање А.Д.	Бања Лука	страно
12.	Дунав осигурање А.Д.	Бања Лука	страно
13.	Wiener осигурање А.Д.	Бања Лука	страно

Извор: Централни регистар ХОВ

Од 13 друштава за осигурање из Републике Српске, 10 је обављало дјелатност неживотног осигурања, а 3 друштва за осигурање су обављала дјелатност неживотног и животног осигурања.¹

Са стањем на дан 30.06.2016. године, на тржишту Републике Српске послује и 11 филијала друштва за осигурање из ФБиХ, а 7 друштава из Републике Српске има дозволу за обављање послова осигурања путем филијале у ФБиХ.

1.1.1. Структура власништва

Према структури власништва над основним капиталом, у првој половини 2016. године 8 друштава је било у већинском домаћем власништву, док је 5 друштава за осигурање било у већинском страном власништву.

¹ Акционарском друштву за осигурање "САС-СуперП ОСИГУРАЊЕ" Бијељина, издата је дозвола за рад у овом извјештајном периоду, али није до краја истог извршило упис у регистар надлежног суда и стога није укључен у укупан број друштава за осигурање са стањем на дан 30.06.2016. године.

Табела 2: Власничка структура у друштвима за осигурање

Р.Б.	Власништво	Број друштава за осигурање	Учешће у укупном капиталу	Учешће у укупној активи	Учешће у бруто фактурисаној премији
1.	Већинско домаће власништво	8	55,9%	41,8%	54,0%
2.	Већинско страно власништво	5	44,1%	58,2%	46,0%
	УКУПНО	13	100,0%	100,0%	100,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске и Централни регистар ХОВ

Удио страног капитала у укупном капиталу свих друштава за осигурање износио је 44,1%. На друштва за осигурање са већинским страним капиталом односи се 58,2% активе и 46,0% бруто фактурисане премије.

Према Извјештају Централног регистра хартија од вриједности - књизи акционара, државни капитал је евидентиран у Крајина осигурању а.д. Бања Лука у проценту од 34,9% и Осигурању Аура а.д. Бања Лука у проценту од 38,0%.

1.1.2. Људски ресурси

На дан 30.06.2016. године у сектору осигурања било је запослено укупно 1.772 радника, од којих у друштвима за осигурање из Републике Српске 1.532 радника, у филијалама друштава за осигурање из ФБиХ 232 радника и у Заштитном фонду Републике Српске 8 радника. У сектору осигурања раде и посредници у осигурању.

Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање из Републике Српске, за период 2014–2016. године, представљени су у наредној табели.

Табела 3: Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање

КВАЛИФИКАЦИЈА	Стање на дан 30.06.2014.		Стање на дан 30.06.2015.		Стање на дан 30.06.2016.		ИНДЕКС 2016/15
	Број	Удио	Број	Удио	Број	Удио	
НК	8	0,6%	4	0,3%	8	0,5%	200,0
ПК	2	0,2%	1	0,1%	1	0,1%	100,0
НС	1	0,1%					
КВ	60	4,8%	67	5,3%	90	5,9%	134,3
ССС	668	53,7%	675	53,5%	788	51,4%	116,7
ВКВ	4	0,3%	5	0,4%	6	0,4%	120,0
ВШС	91	7,3%	81	6,4%	89	5,8%	109,9
ВСС	387	31,1%	403	31,9%	522	34,1%	129,5
МР	19	1,5%	24	1,9%	26	1,7%	108,3
ДР	3	0,2%	2	0,2%	2	0,1%	100,0
УКУПНО	1.243	100,0%	1.262	100,0%	1.532	100,0%	121,4

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

У извјештајном периоду, у друштвима за осигурање из Републике Српске забиљежен је раст броја запослених за 21,4%.

1.2. Посредници у осигурању

У Регистар посредника у осигурању код Агенције, закључно са 30.06.2016. године, уписано је:

- 157 заступника - физичка лица, од чега их је 27 регистровало предузетничке радње за заступање у осигурању,
- 11 друштава за заступање из Републике Српске (укључујући и Поште Српске) и 4 филијале друштава за заступање из ФБиХ,
- 117 брокера у осигурању – физичка лица,
- 6 брокерских друштава из Републике Српске (2 банке и 4 брокерска друштва) и 1 филијала брокерског друштва из ФБиХ.

На интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba) доступан је актуелни извод из регистра посредника у осигурању.

У извјештајном периоду, Агенција је организовала едукацију и одржала испитни рок за полагање стручног испита за провјеру стручног знања потребног за добијање овлашћења за обављање послова посредовања у осигурању. Стручни испит је положило 72 кандидата.

1.3. Заштитни фонд Републике Српске

Заштитни фонд Републике Српске (у даљем тексту: Заштитни фонд) основан је Законом о обавезном осигурању за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности – Пречишћен текст („Службени гласник Републике Српске“, број: 102/09) као посебно правно лице. Надлежност Заштитног фонда прописана је Законом о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15). Заштитни фонд дужан је да извршава обавезу накнаде штете трећем оштећеном лицу настале на територији Републике Српске ако их проузрокује непознато возило или возило чији власник није закључио уговор о осигурању од аутоодговорности. Поред тога, Заштитни фонд је дужан да извршава обавезу исплате накнаде оштећеним лицима у случају да није закључен уговор о обавезном осигурању путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја, те штета из основа аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу које нису могле бити надокнађене из стечајне или ликвидационе масе друштва за осигурање.

Сва друштва за осигурање која у Републици Српској обављају послове осигурања од аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја, осим путника у ваздушном саобраћају, обавезно су чланови Заштитног фонда и имају обавезу уплате доприноса Заштитном фонду, сразмјерно оствареној премији осигурања од аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја у Републици Српској.

Укупно остварени приходи Заштитног фонда у првој половини 2016. године су износили 1.654.056 КМ и повећани су за 34,9%, у односу на исти период претходне године, због повећања прихода од укњижених регресних потраживања, док су укупни расходи износили 1.174.765 КМ и мањи су за 3,8% у поређењу са истим периодом претходне године. Заштитни фонд је у првој половини 2016. године остварио вишак прихода над расходима у износу од 479.291 КМ.

У наредној табели се даје преглед рјешавања и исплате одштетних захтјева Заштитног фонда, за период 2015 – 2016. година:

Табела 4: Одштетни захтјеви Заштитног фонда

Р.Б.	Одштетни захтјеви	30.06.2015.	30.06.2016.	Индекс 2016/2015
1.	Пријављени захтјеви у текућем периоду и реактивирани	218	233	106,9
2.	Број пренесених из претходног периода	136	166	122,1
3.	Укупан број захтјева (1+2)	354	399	112,7
4.	Број одбијених захтјева	31	43	138,7
5.	Број обрађених захтјева без одбијених	190	199	104,7
6.	Број исплаћених захтјева	188	199	105,9
7.	Износ исплаћених захтјева (KM)	565.257	704.418	124,6

Извор: Извјештај Заштитног фонда Републике Српске

У односу на исти период претходне године, укупан број одштетних захтјева је повећан за 12,7%, као и број одбијених одштетних захтјева за 38,7%. Сви обрађени захтјеви су исплаћени. Износ исплаћених одштетних захтјева је већи за 24,6% у односу на исти период претходне године. Просјечна вриједност исплаћеног одштетног захтјева износила је 3.540 KM и већа је 17,7% у односу на исти период 2015. године.

1.4. Овлашћени актуари

У складу са међународним стандардима за функционисање сектора осигурања од посебне важности је обезбјеђење адекватног броја професионално оспособљених актуара. На дан 30.06.2016. године у Регистар овлашћених актуара код Агенције било је уписано 32 лица.

На интернет страници Агенције доступан је актуелни извод из регистара овлашћених актуара.

1.5. Омбудсман у осигурању

Агенција се заштитом потрошача бавила непосредно и преко Омбудсмана у осигурању. У извјештајном периоду Омбудсман/Одјељење за заштиту и едукацију потрошача запримило је 58 предмета, односно приговора, молби и притужби осигураника, корисника накнада из осигурања или трећих оштећених лица, од којих се највећи број односи на приговоре на поступке у исплати накнаде штете из основа осигурања од аутоодговорности. Детаљнији подаци о резултатима постигнутим у овом сегменту дати су у Извјештају о раду Агенције за осигурање Републике Српске за период 01.01. до 30.06.2016. године.

2. ТРЖИШТЕ ОСИГУРАЊА

2.1. Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске

Укупно обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске², у периоду 01.01. до 30.06.2016. године, износила је 96.968.616 КМ. У односу на исти период претходне године, обрачуната премија је већа за 8.274.654 КМ или 9,3%.

Табела 5: Премија осигурања остварена на тржишту Републике Српске у периоду 2014 – 2016. године (у КМ)

Р.Б.	Субјекти на тржишту Републике Српске	Обрачуната премија на тржишту Републике Српске						Индекс 2016/15
		I-VI 2014.		I-VI 2015.		I-VI 2016.		
		Износ	Удио	Износ	Удио	Износ	Удио	
1.	ДРУШТВА ИЗ РС	67.256.080	79,4%	69.394.194	78,2%	75.520.342	77,9%	108,8
1.1	Неживотна осигурања	60.677.375	71,6%	61.606.671	69,5%	67.373.218	69,5%	109,4
1.2	Животна осигурања	6.578.706	7,8%	7.787.524	8,8%	8.147.124	8,4%	104,6
2.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ИЗ ФБИХ	17.446.356	20,6%	19.299.768	21,8%	21.448.274	22,1%	111,1
2.1	Неживотна осигурања	11.176.471	13,2%	13.004.739	14,7%	14.561.865	15,0%	112,0
2.2	Животна осигурања	6.269.885	7,4%	6.295.030	7,1%	6.886.409	7,1%	109,4
УКУПНО		84.702.437	100,0%	88.693.962	100,0%	96.968.616	100,0%	109,3

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске и филијала друштава из ФБИХ

2.2. Тржишна структура и концентрација³

У наредној табели приказано је учешће друштава за осигурање из Републике Српске и филијала друштава за осигурање из ФБИХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске за период 30.06.2015. и 30.06.2016. године.

Табела 6: Учесће друштава за осигурање и филијала из ФБИХ на тржишту Републике Српске

Р.Б.	Учесће друштава за осигурање из Републике Српске и филијала из ФБИХ у укупној премији на тржишту Републике Српске		
	Друштво за осигурање из РС/филијале друштава из ФБИХ	30.06.2015.	30.06.2016.
1.	Атос осигурање А.Д.	5,1%	5,1%
2.	Д.Д. Брчко гас осигурање	5,9%	5,3%
3.	Grawe осигурање А.Д.	7,6%	7,3%
4.	Дрина осигурање А.Д.	10,3%	10,9%
5.	Еурос осигурање А.Д.		2,2%
6.	Wiener осигурање А.Д.	10,7%	9,2%
7.	Дунав осигурање А.Д.	8,9%	9,2%
8.	Крајина осигурање А.Д.	5,6%	3,7%
9.	Микрофин осигурање А.Д.	3,2%	3,4%

² Укупно обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске је обрачуната на начин да је укупна премија која су остварила друштва за осигурање из Републике Српске умањена за премију коју су та друштва остварила у ФБИХ и увећана за премију коју су друштва за осигурање из ФБИХ остварила у Републици Српској.

³ Истиче се да је, у односу на извјештаје о стању сектора осигурања за исти период претходних година, извршена промјена методологије утврђивања статистичке основице за обрачун концентрације на тржишту осигурања Републике Српске, на начин да је у овом извјештају у обрачун укључена укупна премија на тржишту Републике Српске, коју су обрачунала друштва за осигурање из Републике Српске и филијале друштава за осигурање из ФБИХ.

Р.Б.	Учешће друштава за осигурање из Републике Српске и филијала из ФБиХ у укупној премији на тржишту Републике Српске		
	Друштво за осигурање из РС/филијале друштава из ФБиХ	30.06.2015.	30.06.2016.
10.	Нешковић осигурање А.Д.	8,2%	8,0%
11.	Осигурање Аура А.Д.	4,0%	4,4%
12.	Триглав осигурање А.Д.	5,7%	5,4%
13.	Osiguranje Garant A.D.	3,0%	3,9%
14.	Аса осигурање д.д.	1,1%	1,7%
15.	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	0,9%	1,2%
16.	Camelija osiguranje d.d.	0,3%	0,4%
17.	Croatia osiguranje d.d.	0,5%	1,2%
18.	Euroherc osiguranje d.d.	4,0%	3,0%
19.	SARAJEVO osiguranje	2,0%	2,0%
20.	Mercur BH osiguranje	4,4%	3,7%
21.	Осигурање "VGT" д.д.	0,4%	0,4%
22.	UNIQA osiguranje д.д.	5,3%	6,0%
23.	Зовко осигурање д.д.	2,8%	2,4%
24.	Триглав осигурање д.д.	0,1%	0,2%
	УКУПНО	100,0%	100,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ

У сљедећем прегледу дат је степен концентрације тржишта осигурања у Републици Српској по реер групама, из којег се види да није било значајних промјена броја друштава за осигурање по реер групама, у односу на исти период претходне године.

Табела 7: Учешће друштава из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске према реер групама

Учешће	Учешће друштава из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске према реер групама					
	30.06.2014.		30.06.2015.		30.06.2016.	
	Укупно учешће	Број друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ	Укупно учешће	Број друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ	Укупно учешће	Број друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ
до 5%	23,4%	11	26,6%	13	33,7%	15
5-10%	65,8%	9	52,3%	8	55,5%	8
10-15%	10,8%	1	21,1%	2	10,9%	1
преко 15%	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ

Herfindahl Hirschman-ов индекс представља, такође, мјеру концентрације тржишта и израчунава се као збир квадрата појединачног учешћа сваког друштва за осигурање у односу на остварену премију. Овај индекс узима у обзир релативну величину и расподелу друштава на тржишту, те уколико је тржиште монополистичко постоји и већа тржишна концентрација, и наравно мања конкуренција. Индекс се повећава уколико се смањује број друштава учесника на тржишту, а у исто вријеме разлика у величини међу њима је све већа. Уколико би постојало само једно друштво које се бави осигурањем, индекс би износио 10.000 (учешће на тржишту 100%, односно индекс је $100 \cdot 100 = 10.000$). У супротном случају, уколико би било много друштава са сразмјерно ниским учешћем, око 0%, индекс би био близу 0, што би указивало да на тржишту постоји савршена конкуренција. Ако је Herfindahl Hirschman-ов индекс између 1.000 и 1.800 сматра се да на тржишту постоји умјерена

концентрација. Herfindahl Hirschman-ов индекс је, у првој половини 2016. године, износио 626 поена, те се може закључити да је на тржишту осигурања Републике Српске присутна прилично јака конкуренција.

2.3. Обрачуната премија по друштвима за осигурање

Укупно обрачуната премија, у периоду 01.01. до 30.06.2016. године, која су остварила друштва за осигурање из Републике Српске, укључујући и премију коју су ова друштва за осигурање остварила на тржишту осигурања ФБиХ, износила је 91.889.892 КМ (од чега 16.369.550 КМ у ФБиХ, а 75.520.342 КМ у Републици Српској). У односу на исти период претходне године, обрачуната премија је већа за 5.674.197 КМ или 6,6%.

Табела 8: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање у периоду 2014 – 2016. године
(у КМ)

Р.Б.	НАЗИВ ДРУШТВА	Укупно обрачуната премија						ИНДЕКС 2016/15
		I-VI 2014.		I-VI 2015.		I-VI 2016.		
		Износ	Удио	Износ	Удио	Износ	Удио	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Атос осигурање А.Д.	8.203.012	10,6%	4.696.845	5,4%	5.185.677	5,6%	110,4
2.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	7.124.377	9,2%	7.401.641	8,6%	7.625.078	8,3%	103,0
3.	Граве осигурање А.Д.	7.746	0,0%	9.373	0,0%	5.985	0,0%	63,9
4.	Дрина осигурање А.Д.	8.866.199	11,5%	11.217.893	13,0%	12.951.072	14,1%	115,5
5.	Дунав осигурање А.Д.	8.046.748	10,4%	8.336.619	9,7%	10.279.514	11,2%	123,3
6.	Wiener осигурање А.Д.	13.556.903	17,6%	18.954.365	22,0%	14.136.511	15,4%	74,6
7.	Крајина осигурање А.Д.	5.292.583	6,9%	4.998.545	5,8%	3.569.744	3,9%	71,4
8.	Микрофин осигурање А.Д.	2.900.135	3,8%	3.460.958	4,0%	4.294.680	4,7%	124,1
9.	Нешковић осигурање А.Д.	6.977.005	9,0%	7.275.525	8,4%	7.748.849	8,4%	106,5
10.	Осигурање Аура А.Д.	3.354.701	4,3%	4.098.778	4,8%	5.930.787	6,5%	144,7
11.	Триглав осигурање А.Д.	5.003.732	6,5%	5.090.303	5,9%	5.231.225	5,7%	102,8
12.	Осигурање Гарант Д.Д.	1.194.797	1,5%	2.627.176	3,0%	3.818.888	4,2%	145,4
13.	Еурос осигурање А.Д.					2.106.016	2,3%	
	УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	70.527.938	91,3%	78.168.021	90,7%	82.884.025	90,2%	106,0
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Граве осигурање А.Д.	5.714.228	7,4%	6.714.130	7,8%	7.064.547	7,7%	105,2
2.	Дунав осигурање А.Д.	348.225	0,5%	369.303	0,4%	354.602	0,4%	96,0
3.	Wiener осигурање А.Д.	649.044	0,8%	964.242	1,1%	1.586.718	1,7%	164,6
	УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	6.711.497	8,7%	8.047.674	9,3%	9.005.867	9,8%	111,9
	УКУПНО:	77.239.435	100,0%	86.215.695	100,0%	91.889.892	100,0%	106,6

Извор: Извјештаји друшава за осигурање из Републике Српске

У наредној табели дат је преглед обрачунате премије друшава за осигурање из Републике Српске остварене у ФБиХ у периоду 2014 - 2016. године:

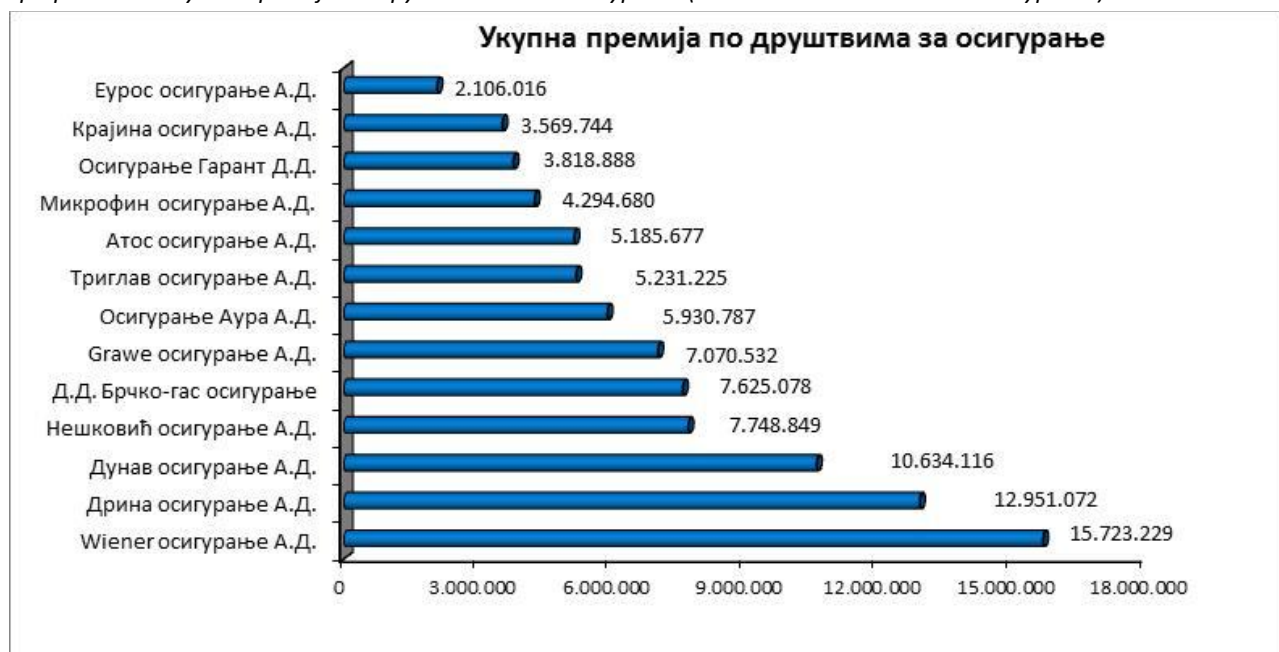
Табела 9: Обрачуната премија друштава за осигурање из РС остварена у ФБиХ у периоду 2014 – 2016. година (у КМ)

Р.Б.	НАЗИВ ДРУШТВА	Обрачуната премија						ИНДЕКС 2016/15
		I-VI 2014.		I-VI 2015.		I-VI 2016.		
		Износ	Удио	Износ	Удио	Износ	Удио	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Атос осигурање А.Д.	329.198	3,3%	201.856	1,2%	231.028	1,4%	114,5
2.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	1.982.494	19,9%	2.165.052	12,9%	2.490.934	15,2%	115,1
3.	Дрина осигурање А.Д.	1.471.619	14,7%	2.059.076	12,2%	2.418.699	14,8%	117,5
4.	Дунав осигурање А.Д.	591.762	5,9%	826.900	4,9%	1.698.002	10,4%	205,3
5.	Wiener осигурање А.Д.	4.909.830	49,2%	10.129.010	60,2%	5.969.090	36,5%	58,9
6.	Микрофин осигурање А.Д.	307.488	3,1%	609.580	3,6%	1.001.994	6,1%	164,4
7.	Осигурање Аура А.Д.	258.173	2,6%	569.876	3,4%	1.701.059	10,4%	298,5
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		9.850.563	98,7%	16.561.350	98,5%	15.510.806	94,8%	93,7
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Дунав осигурање А.Д.	9.922	0,1%					
2.	Wiener осигурање А.Д.	122.869	1,2%	260.151	1,5%	858.743	5,2%	330,1
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		132.791	1,3%	260.151	1,5%	858.743	5,2%	330,1
УКУПНО:		9.983.354	100,0%	16.821.501	100,0%	16.369.550	100,0%	97,3

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Седам друштава за осигурање из Републике Српске има дозволу за обављање послова осигурања путем филијале у ФБиХ. Ова друштва за осигурање, путем филијала у ФБиХ, остварила су премију у износу од 16.369.550 КМ, која је мања за 2,7% у односу на исти период претходне године, а учествује у укупној премији друштава из Републике Српске са 17,8%. У структури ове премије доминира премија неживотних осигурања са око 95%.

Графикон 1: Укупна премија по друштвима за осигурање (животна и неживотна осигурања)

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

У извјештајном периоду, у односу на исти период претходне године, код неживотних осигурања три друштва за осигурање су имала мању премију, од којих код једног друштва за осигурање тај износ није материјално значајан. Код животних осигурања је само једно друштво имало мању премију у односу на исти период претходне године.

У премији оствареној на тржишту осигурања Републике Српске учествују и филијале друштава за осигурање из ФБиХ, и то у износу од 21.448.274 КМ, што представља 22,1% у односу на укупну премију.

У наредној табели се даје преглед обрачунате премије филијала друштава из ФБиХ на тржишту осигурања у Републици Српској у периоду 2014 – 2016. година.

Табела 10: Обрачуната премија по филијалама друштава из ФБиХ

(у КМ)

Р.Б.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗ ФБИХ КОЈЕ ПОСЛУЈУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	Обрачуната премија						Индекс 2016/15
		I-VI 2014.		I-VI 2015.		I-VI 2016.		
		Износ	Удио	Износ	Удио	Износ	Удио	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Аса осигурање д.д.			1.012.564	5,2%	1.613.475	7,5%	159,3
2.	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	831.812	4,8%	785.105	4,1%	1.101.416	5,1%	140,3
3.	Camelija osiguranje d.d.	186.172	1,1%	299.743	1,6%	348.804	1,6%	116,4
4.	Croatia osiguranje d.d.	349.907	2,0%	376.964	2,0%	1.059.174	4,9%	281,0
5.	Euroherc osiguranje d.d.	2.462.363	14,1%	3.529.890	18,3%	2.883.773	13,4%	81,7
6.	Merkur BH osiguranje d.d.	73.893	0,4%	86.687	0,4%	112.648	0,5%	129,9
7.	Sarajevo osiguranje d.d.	2.972.097	17,0%	1.803.117	9,3%	1.969.621	9,2%	109,2
8.	Uniqа osiguranje d.d.	2.148.301	12,3%	2.353.049	12,2%	2.797.674	13,0%	118,9
9.	VGT osiguranje d.d.	237.858	1,4%	313.556	1,6%	392.448	1,8%	125,2
10.	Zovko osiguranje d.d.	1.914.069	11,0%	2.444.065	12,7%	2.282.833	10,6%	93,4
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		11.176.471	64,1%	13.004.739	67,4%	14.561.865	67,9%	112,0
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Bosna-Sunce osiguranje d.d.					65.313	0,3%	
2.	Croatia osiguranje d.d.	37.757	0,2%	37.432	0,2%	64.417	0,3%	172,1
3.	Merkur BH osiguranje	4.437.856	25,4%	3.826.463	19,8%	3.499.757	16,3%	91,5
4.	Uniqа osiguranje d.d.	1.794.271	10,3%	2.354.194	12,2%	3.027.719	14,1%	128,6
5.	Триглав осигурање д.д.		0,0%	76.941	0,4%	229.204	1,1%	297,9
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		6.269.885	35,9%	6.295.030	32,6%	6.886.409	32,1%	109,4
УКУПНО ПРЕМИЈА		17.446.356	100,0%	19.299.768	100,0%	21.448.274	100,0%	111,1

Извор: Извјештаји филијала друштава из ФБиХ

У структури премије филијала друштава за осигурање из ФБиХ која је обрачуната на тржишту осигурања Републике Српске, неживотна осигурања чине 67,9% укупне премије, док се на животна осигурања односи 32,1% укупне премије.

У наставку овог извјештаја користиће се искључиво подаци и показатељи о друштвима за осигурање из Републике Српске, који укључују податке за Републику Српску и ФБиХ.

2.4. Структура портфеља

У сљедећој табели је представљена структура обрачунате премије према врстама осигурања у периоду 2014-2016. године, с тим да се категорија „остало“, односи на 13 група неживотних осигурања, које у укупној премији појединачно учествују испод једног процента.

Табела 11: Обрачуната премија према врстама осигурања

(у КМ)

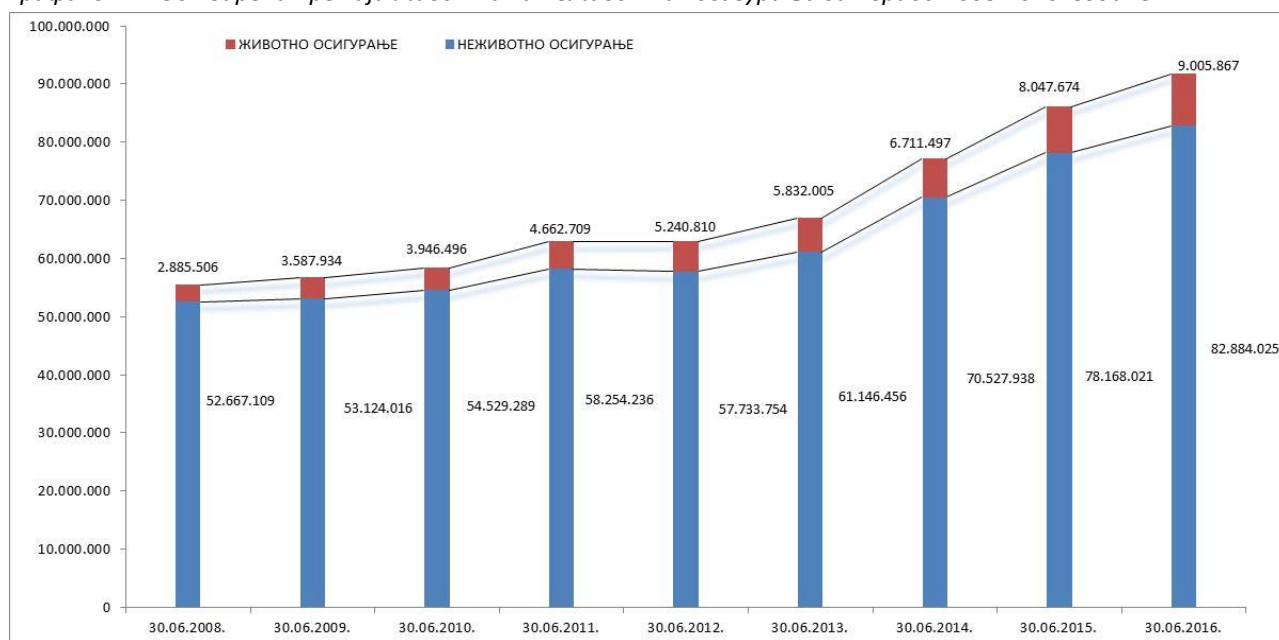
Врста осигурања	Обрачуната премија						Индекс 2016/15
	30.06.2014.		30.06.2015.		30.06.2016.		
	Износ	Удио	Износ	Удио	Износ	Удио	
Осигурање незгоде	5.013.028	6,5%	5.330.653	6,2%	5.793.335	6,3%	108,7
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских	4.910.986	6,4%	4.952.422	5,7%	5.087.853	5,5%	102,7
Осигурање имовине од пожара и природних сила	4.419.066	5,7%	3.596.288	4,2%	3.914.126	4,3%	108,8
Осигурање осталих штета на имовини	6.043.048	7,8%	10.432.217	12,1%	5.821.038	6,3%	55,8
Осигурање од одговорности за м/в	48.180.653	62,4%	51.755.479	60,0%	59.876.092	65,2%	115,7
Остало	1.961.157	2,5%	2.100.962	2,4%	2.391.582	2,6%	113,8
Укупно неживотна осигурања	70.527.938	91,3%	78.168.021	90,7%	82.884.025	90,2%	106,0
Животно осигурање	6.711.497	8,7%	8.047.674	9,3%	9.005.867	9,8%	111,9
Укупно	77.239.435	100,0%	86.215.695	100,0%	91.889.892	100,0%	106,6

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Од укупно обрачунате премије, на премију неживотних осигурања односило се 82.884.025 КМ или 90,2%, док је премија животних осигурања износила 9.005.867 КМ или 9,8%. У односу на исти период претходне године, обрачуната премија неживотних осигурања је већа за 6,0%, а животних осигурања за 11,9%. Код неживотних осигурања, највећи раст премије забиљежен је у врсти осигурања од одговорности за моторна возила за 15,7%, док је смањење премије забиљежено у врсти осигурања осталих штета на имовини и то за 44,2%.

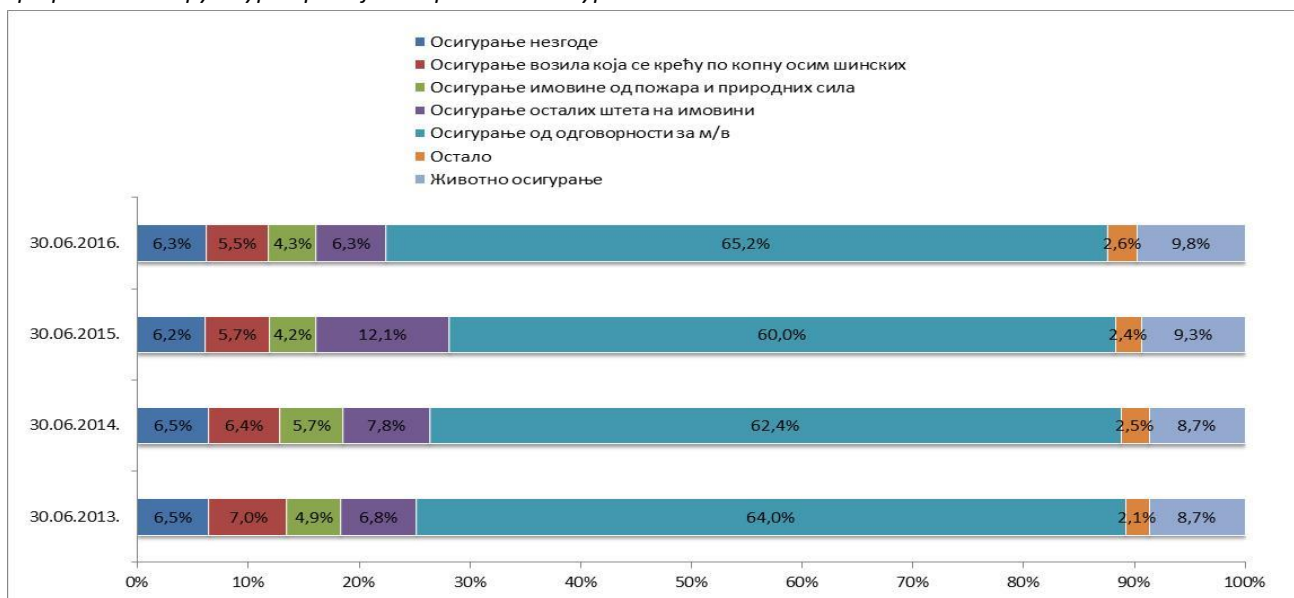
У наставку се дају графичке илустрације структуре бруто премије друштава за осигурања из Републике Српске.

Графикон 2: Остварена премија животних и неживотних осигурања за период 2008-2016. године

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Графикон 3: Структура премија по врстама осигурања

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

У наредној табели налазе се подаци о учешћу обавезног и необавезног осигурања у укупно обрачунатој премији у првом полугодишту за претходне три године.

Табела 12: Удио обавезног и необавезног осигурања у укупно обрачунатој премији

Врста осигурања	(у КМ)						
	30.06.2014.	Удио	30.06.2015.	Удио	30.06.2016.	Удио	Индекс 2016/15
Обавезно	53.204.240	68,9%	57.091.930	66,2%	65.674.257	71,5%	115,0
Необавезно	24.035.195	31,1%	29.123.765	33,8%	26.215.635	28,5%	90,0
УКУПНО	77.239.435	100,0%	86.215.695	100,0%	91.889.892	100,0%	106,6

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

У првој половини 2016. године дошло је до повећања учешћа обавезних и смањења необавезних осигурања у укупној премији.

3. БИЛАНСНА СТРУКТУРА

На основу достављених финансијских извјештаја друштава за осигурање из Републике Српске, за период 01.01. до 30.06.2016. године, у наставку се даје упоредни приказ и анализа основних билансних позиција.

3.1. Биланс стања

У сљедећој табели се даје скраћена шема збирног биланса стања за сва друштва за осигурање⁴:

Табела 13: Актива- укупно за сва друштва за осигурање

(у КМ)

АКТИВА	31.12.2015.		30.06.2016.		Индекс 2016/15
	Износ	Удио	Износ	Удио	
А. СТАЛНА ИМОВИНА(I+II+III+IV)	256.450.481	69,2%	264.175.666	70,2%	103,0
I Нематеријална улагања	1.581.549	0,4%	1.492.144	0,4%	94,3
II Некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрема и остала средства (1+2+3)	93.445.331	25,2%	93.189.336	24,8%	99,7
1. Земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема	34.586.046	9,3%	34.023.251	9,0%	98,4
2. Инвестиционе некретнине	54.382.209	14,7%	54.506.521	14,5%	100,2
3. Основна средства у припреми и остала основна средства	4.477.076	1,2%	4.659.564	1,2%	104,1
III Дугорочни финансијски пласмани (1+2)	160.130.804	43,2%	168.201.389	44,7%	105,0
1. Учешће у капиталу зависних, придружених и осталих правних лица	1.899.253	0,5%	1.899.253	0,5%	100,0
2. Дугорочни финансијски пласмани матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима, дугорочни финансијски пласмани у земљи и иностранству, финансијска средства која се држе до рока доспијења, финансијска средства расположива за продају и остали дугорочни финансијски пласмани	158.231.551	42,7%	166.302.136	44,2%	105,1
IV Одложена пореска средства	1.292.797	0,3%	1.292.797	0,3%	100,0
Б. ТЕКУЋА ИМОВИНА (I+II+III+IV)	113.949.805	30,8%	112.321.998	29,8%	98,6
I Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји	340.098	0,1%	616.163	0,2%	181,2
II Краткорочна потраживања, пласмани и готовина (1+2+3+4)	84.048.927	22,7%	86.236.368	22,9%	102,6
1. Потраживања по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци	10.673.399	2,9%	13.418.034	3,6%	125,7
2. Потраживања из специфичних послова и остала потраживања	8.956.977	2,4%	9.392.859	2,5%	104,9
3. Краткорочни финансијски пласмани	42.524.349	11,5%	39.733.324	10,6%	93,4
4. Готовина и готовински еквиваленти	21.894.202	5,9%	23.692.152	6,3%	108,2
III Активна временска разграничења	29.457.435	8,0%	25.390.255	6,7%	86,2
IV - Одложена пореска средства	103.345	0,0%	79.213	0,0%	76,6
В. ПОСЛОВНА АКТИВА (А+Б)	370.400.286	100,0%	376.497.664	100,0%	101,6
Г. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	6.787.697		6.233.744		91,8
Д. УКУПНА АКТИВА (В+Г)	377.187.983		382.731.408		101,5

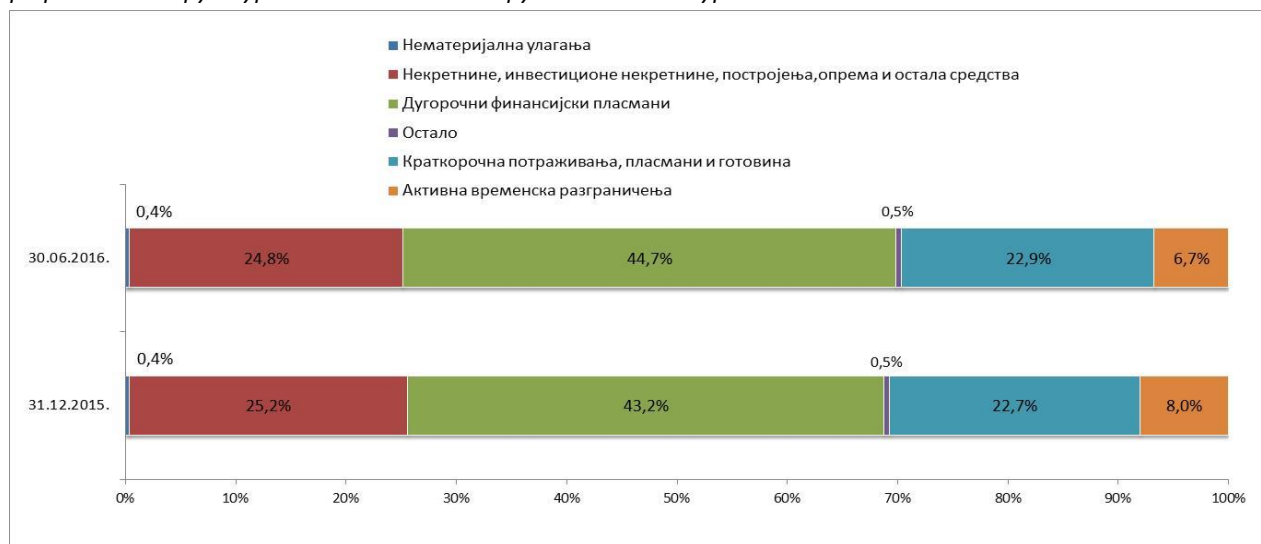
Извор: Биланси стања друштава за осигурање из Републике Српске

Вриједност пословне активе и пасиве друштава за осигурање из Републике Српске, са стањем на дан 30.06.2016. године, износила је 376.497.664 КМ и у односу на дан 31.12.2015. године већа је за 1,6%.

У наредном графичком приказу је представљена структура пословне активе.

⁴ Напомена: Према Правилнику о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за друштва за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број 97/09) у Биланс стања у колону – Износ на дан биланса претходне године уноси се почетно стање текућег периода.

Графикон 4: Структура пословне aktive друштава за осигурање

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из Републике Српске

Структуру пословне active, са стањем на дан 30.06.2016. године, чине стална имовина са учешћем од 70,2% и текућа имовина са учешћем од 29,8%, при чему се њихов однос није значајније промјенио у односу на претходни извјештајни период.

У структури сталне имовине, највише су повећани дугорочни финансијски пласмани услед повећања обрачунатих техничких резерви, јер ова средства служе за њихово покриће. У структури дугорочних финансијских пласмана значајније учешће имају орочени депозити, финансијска средства расположива за продају и финансијска средства намјењена трговању. Промјене код осталих ставки нису биле материјално значајне.

Текућа имовина се смањила за 1,4%, а у оквиру ове позиције смањили су се краткорочни финансијски пласмани за 6,6%, активна временска разграничења за 13,8%, те одложена пореска средства за 23,4% чија промјена није материјално значајна. Краткорочни финансијски пласмани су се смањили услед смањења ставки: краткорочни финансијски пласмани у повезана правна лица, дио дугорочних депоновања и улагања који доспијева за наплату у периоду до годину дана и финансијска средства означена по фер вриједности кроз биланс успјеха. Иако се промјена на активним временским разграничењима десила код већине друштава за осигурање по основу разграничења унапријед плаћених трошкова прибаве осигурања, на смањење евидентирано у оквиру ове позиције утицало је смањење од 24,3% код једног друштва за осигурање. Узрок великог смањења на позицији активних временских разграничења, евидентираних код једног друштва за осигурање, је смањење на ставкама преносне премије осигурања и саосигурања и резервисања за штете осигурања и саосигурања које падају на терет саосигуравача и реосигуравача, јер су, у 2015. години, исплаћене значајно веће штете од стране реосигуравача због покрића штета проузрокованих поплавама из маја 2014. године, а и дошло је до смањења обрачунате премије код тог друштва.

У структури позиције текућа имовина дошло је до повећања ставке залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји за 81,2%, а што номинално није материјално значајно.

Повећана су и потраживања по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци за 25,7%, код већине друштава за осигурање. Потраживања из специфичних послова и остала потраживања повећана су за 4,9%, а потичу од повећања датих зајмове код једног друштва за осигурање.

На позицији ванбилансна актива, односно пасива, дошло је до смањења у односу на претходни период за 8,2%, при чему је значајније смањење евидентирано код два друштва за осигурање, и то по основу смањења датих гаранција као обезбјеђење извршења обавеза трећих лица. Дио ове позиције односи се и на државну имовину (грађевинске објекте) коју користи друштво за осигурање Wiener osiguranje a.d.

У наредном прегледу је дат упоредни приказ агрегатних позиција пасиве биланса стања како слиједи:

Табела 14: Пасива укупно за сва друштва за осигурање

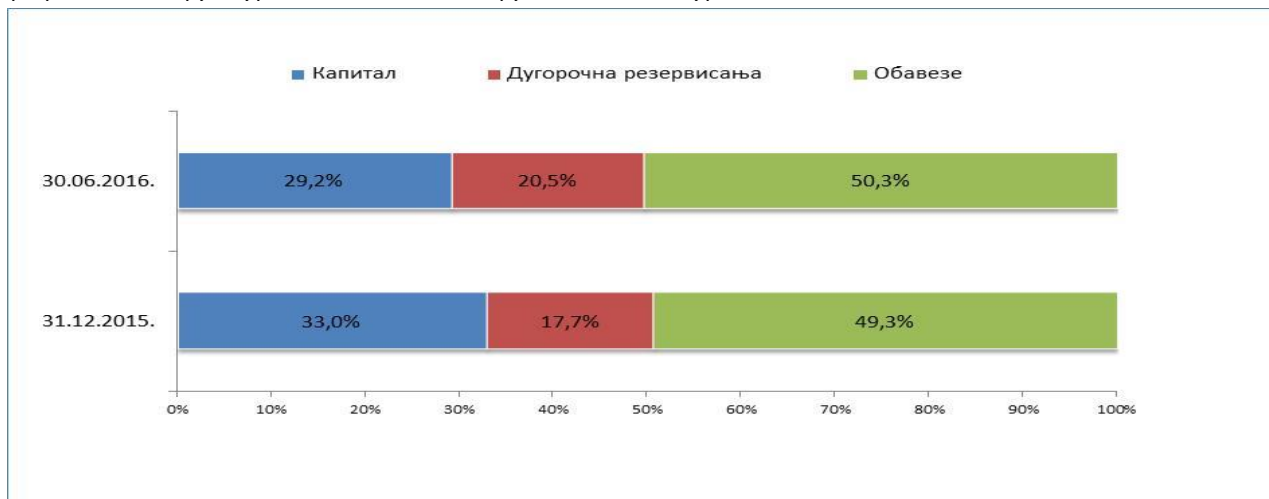
(у КМ)

ПАСИВА	31.12.2015.		30.06.2016.		Индекс 2016/15
	Износ	Удио	Износ	Удио	
А. КАПИТАЛ	122.165.587	33,0%	110.002.753	29,2%	90,0
1. Основни капитал	92.788.292	25,1%	95.391.592	25,3%	102,8
2. Емисиона премија/емисиони губитак	-891.682		-3.821.025		428,5
3. Резерве из добитка	5.685.024	1,5%	5.679.171	1,5%	99,9
4. Ревалоризационе резерве	3.918.128	1,1%	3.913.269	1,0%	99,9
5. Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	4.540.976	1,2%	3.290.905	0,9%	72,5
6. Нереализовани губици по основу финансијских средства расположивих за продају	1.500.464	0,4%	2.102.426	0,6%	140,1
7. Нераспоређени добитак (8+9)	25.744.652	7,0%	22.471.950	6,0%	87,3
8. Нераспоређени добитак ранијих година	4.478.859	1,2%	9.240.884	2,5%	206,3
9. Нераспоређени добитак текуће године	21.265.793	5,7%	13.231.066	3,5%	62,2
10. Губитак до висине капитала (11+12)	8.119.339	2,2%	14.820.682	3,9%	182,5
11. Губитак ранијих година	2.786.349	0,8%	4.580.211	1,2%	164,4
12. Губитак текуће године	5.332.990	1,4%	10.240.471	2,7%	192,0
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	65.642.237	17,7%	77.145.936	20,5%	117,5
В. ОБАВЕЗЕ (1+2)	182.592.462	49,3%	189.348.974	50,3%	103,7
1. Дугорочне обавезе	4.933.656	1,3%	2.679.081	0,7%	54,3
2. Краткорочне обавезе и ПВР	177.658.806	48,0%	186.669.893	49,6%	105,1
2.1. Преносна премија ЖО	4.834.996	1,3%	4.369.905	1,2%	90,4
2.2. Преносна премија НЖО	82.853.206	22,4%	88.730.620	23,6%	107,1
2.3. Резервисане штете ЖО	1.003.593	0,3%	849.626	0,2%	84,7
2.4. Резервисане штете НЖО	62.904.736	17,0%	59.314.133	15,8%	94,3
2.5. Друга пасивна разграничења	6.705.930	1,8%	5.539.903	1,5%	82,6
2.6. Остале краткорочне обавезе	19.356.347	5,2%	27.865.707	7,4%	144,0
Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА (А+Б+В)	370.400.286	100,0%	376.497.664	100,0%	101,6
Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	6.787.697		6.233.744		91,8
Ђ. УКУПНА ПАСИВА (Г+Д)	377.187.983		382.731.408		101,5

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из Републике Српске

У наредном графичком приказу је представљена структура пословне пасиве:

Графикон 5: Структура пословне пасиве друштава за осигурање

Извор: Биланси стања друштава за осигурања из Републике Српске

Структуру пословне пасиве чине обавезе 50,3% (обрачунате техничке резерве за животна и неживотна осигурања), капитал 29,2% и дугорочна резервисања 20,5% (математичка резерва животних осигурања, резервисања за учешће у добитку и резервисања за накнаде и бенефиције запослених). Наведена структура, тј. однос позиција пословне пасиве је у складу са основном дјелатности и структуром портфеља друштава за осигурање из Републике Српске.

Позиција укупни капитал је смањена за 10,0% у односу на претходну годину, док је основни капитал повећан за 2,8%. На позицији емисиона премија/емисиони губитак евидентиране су значајне промјене, јер је једно друштво за осигурање извршило покриће губитка из емисионе премије. Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају су смањени за 27,5% код пет друштава за осигурање, док су се нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају повећали за 40,1% и то код шест друштава за осигурање. Треба истаћи да је учешће позиција нереализовани добици/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају, у пословној пасиви, појединачно посматрано, испод 1%.

У оквиру позиције нераспоређени добитак, ставка нераспоређени добитак ранијих година се повећала 2 пута, док се нераспоређени добитак текуће године смањено за 37,8%. У оквиру позиције губитак до висине капитала, ставка губитак ранијих година се повећала за 64,4% и то код једног друштва за осигурање због корекције извјештаја из претходне године по основу судске пресуде, док се код једног друштва за осигурање смањила усљед покрића губитка. Ставка губитак текуће године се повећала за 92,0%, јер су четири друштва за осигурање исказала губитак (детаљније образложено у поглављу 3.2).

Дугорочна резервисања су се повећала за 17,5%, а у оквиру ове позиције дошло је до повећања математичке резерве животних осигурања за 8,8%, резервисања за учешће у добитку за 5,0%, док је на ставки остала дугорочна резервисања забиљежен значајан пораст од 5,5 пута и то код једног друштва за осигурање усљед резервисања по основу извршне судске пресуде, која није произашла из основне дјелатности друштва за осигурање.

Укупне обавезе, у односу на претходни период, су се повећале за 3,7%, а њихову структуру чине краткорочне обавезе са учешћем од 98,6% и дугорочне обавезе са учешћем од 1,4%.

Краткорочне обавезе су повећане за 5,1%, при чему се 85,3% тих обавеза односи на пасивна временска разграничења. У оквиру позиције пасивна временска разграничења дошло је до повећања

ставке преносна премија неживотних осигурања, док је на осталим позицијама забиљежено смањене.

Остале краткорочне обавезе су се повећале за 44,0%, а усљед повећања ставке краткорочни кредити за 3,6 пута код једног друштва за осигурање што је настало преносом дијела дугорочног кредита који доспјева до годину дана, док су обавезе за порезе, доприносе и друге краткорочне обавезе повећале за 6,7 пута, а у чијој структури материјално значајно учешће имају само обавезе за дивиденду.

3.2. Биланс успјеха

У наредној табели дат је упоредни преглед ставки биланса успјеха на нивоу сектора за прво полугодиште 2015. и 2016. године.

Табела 15: Биланс успјеха укупно за сва друштва за осигурање

(у КМ)

ПОЗИЦИЈА	30.06.2015.	Удио	30.06.2016.	Удио	Индекс 2016/15
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Пословни приходи (1+2+3+4+5+6)	147.546.245	94,8%	100.096.150	93,3%	67,8
1. Приходи од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија животних осигурања	8.477.339		9.921.745		117,0
2. Приходи од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања	70.349.754		77.149.697		109,7
3. Приходи по основу учешћа саосигурања и реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања	29.902.704		3.701.125		12,4
4. Приходи од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања	33.038.305		3.762.759		11,4
5. Приходи од поврата пореских и других дажбина и приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	324.522		220.931		68,1
6. Други пословни приходи	5.453.621		5.339.894		97,9
II - Пословни расходи (1+2)	137.751.623	96,1%	96.942.726	92,9%	70,4
1. Функционални расходи (1.1.+1.2.+1.3.)	103.027.698		52.338.173		50,8
1.1. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	6.031.416		7.019.770		116,4
1.2. Накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања животних осигурања	3.294.899		4.011.159		121,7
1.3. Накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања	93.701.383		41.307.244		44,1
2. Трошкови спровођења осигурања	34.723.924		44.604.554		128,5
III - Пословни добитак/губитак (AI-AII)	9.794.622		3.153.424		32,2
Б. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Финансијски приходи	4.878.906	3,1%	4.755.040	4,4%	97,5
II - Финансијски расходи	383.451	0,3%	283.781	0,3%	74,0
III Финансијски добитак/губитак (БИ-БИИ)	4.495.455		4.471.259		99,5
АБ. Добитак/губитак редовне активности (AIII+BIII)	14.290.077		7.624.683		53,4
В. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Остали приходи	2.656.359	1,7%	2.330.722	2,2%	87,7
II - Остали расходи	5.152.102	3,6%	5.539.277	5,3%	107,5
III - Добитак/губитак по основу осталих прихода и расхода (VI-VII)	-2.495.743		-3.208.555		128,6
Г. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ					
I - Приходи од усклађивања вриједности имовине	324.201	0,2%	30.818	0,0%	9,5
II - Расходи од усклађивања вриједности имовине	22.034	0,0%	577.742	0,6%	2.622,0
III - Добитак/губитак по основу усклађивања вриједности имовине (ГI-ГII)	302.167		-546.924		
Д. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	8.524	0,0%	31.733	0,0%	372,3

ПОЗИЦИЈА	30.06.2015.	Удио	30.06.2016.	Удио	Индекс 2016/15
Ђ. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	65.916	0,0%	87.911	0,1%	133,4
Е. ДОБИТАК/ ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА (АБ+VIII+III+Д-Ђ)	12.039.109		3.813.026		31,7
Ж. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ	701.150		822.430		117,3
З. НЕТО ДОБИТАК И НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА (Е-Ж)= (31-32)	11.337.960		2.990.596		26,4
1. Нето добитак текуће године	11.807.987		13.231.067		112,1
2. Нето губитак текуће године	470.027		10.240.471		2.178,7
И. ОСТАЛИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ					
I - Добитци утврђени директно у капиталу	153.247	0,1%			
II - Губитци утврђени директно у капиталу	16.270	0,0%	992.961	1,0%	6.103,2
III Порез на добитак који се односи на остале добитке и губитке	5.025	0,0%	63.310	0,1%	1.259,9
Ј.УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (З+И-ИИ±ИИИ)	11.469.911		2.060.945		18,0
К. УКУПНИ ПРИХОДИ И ДОБИЦИ (АI+БI+VI+ГI+ДI+ИI)	155.567.482	100,0%	107.244.464	100,0%	68,9
Л. УКУПНИ РАСХОДИ И ГУБИЦИ (АII+БII+VII+ГII+Ђ+ИИ±ИИИ)	143.396.421	100,0%	104.361.089	100,0%	72,8
Љ. УКУПАН БРУТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (К-Л)	12.171.061		2.883.375		23,7
М. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ	701.150		822.430		117,3
Н.УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (Љ-М)	11.469.911		2.060.945		18,0

Извори: финансијски извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Укупни приходи, у првом полугодишту 2016. године, износили су 107.244.464 КМ и мањи су у односу на исти период претходне године за 31,1%.

Пословни приходи друштава за осигурање чине 93,3% укупних прихода и износе 100.096.150 КМ и мањи су за 32,2% у односу на прво полугодиште претходне године. Смањење прихода, како на укупном нивоу, тако и на нивоу пословних прихода је посљедица значајног смањења прихода по основу учешћа саосигурања и реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања за 87,6% и прихода од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања за 88,6%, и то код једног друштва за осигурање. Разлог смањења је што су, у 2015. години, биле исплаћене значајно веће штете од стране реосигураваача од уобичајних због покрића катастрофалних штета проузрокованих поплавама из маја 2014. године. У оквиру позиције пословни приходи повећане су ставке прихода од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија код животних (17,0%) и неживотних осигурања (9,7%).

Финансијски приходи су се смањили за 2,5%, а остали приходи за 12,3%. Приходи од усклађивања вриједности имовине су се смањили за 90,5% и то најзначајније код једног друштва за осигурање у оквиру ставке приходи од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана и финансијских средстава расположивих за продају. Приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година су се повећали, али њихов износ и учешће у укупним приходима није материјално значајно.

Укупни расходи, укључујући и губитке утврђене директно у капиталу, мањи су у односу на прво полугодиште претходне године за 27,2%. Пословни расходи су мањи за 29,6%, при чему су функционални расходи смањени за 49,2%, на шта је значајно утицала исплата, у току 2015. године, већих штета од уобичајних по основу покрића катастрофалних штета проузрокованих поплавама из маја 2014. године. У оквиру функционалних расхода евидентна је позитивна промјена у оквиру ставки расхода за дугорочна резервисања и накнаде штета животних осигурања, јер је посљедица повећања математичке резерве и исплаћених обавеза по основу уговора о осигурању живота.

Трошкови спровођења осигурања су се повећали за 28,5%, у оквиру којих је дошло до материјално значајног повећања резервисања по основу извршне судске пресуде која није произашла из основне дјелатности друштва за осигурање. Остали појединачни трошкови спровођења осигурања немају материјалан значај на повећање укупних трошкова спровођења осигурања и у складу су са порастом запослених у сектору осигурања Републике Српске.

Нето резултат периода, на нивоу сектора, је добитак у износу од 2.990.596 КМ. Девет друштава за осигурање је остварило нето добитак у износу од 13.231.067 КМ, док су четири друштва за осигурање остварила нето губитак у износу од 10.240.471 КМ.

На губитак, који су остварила четири друштва за осигурање, значајан утицај је имало повећања трошкова резервисања по основу напријед наведене извршне судске пресуде и исправка потраживања из претходних периода, те високи почетни трошкови код новооснованог друштва за осигурање.

4. ФИНАНСИЈСКИ И ТЕХНИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ СТАЊА У СЕКТОРУ

4.1. Обрачун и покривеност техничких резерви прописаним облицима активе

4.1.1. Укупно обрачунате техничке резерве

Актуарски заснован обрачун техничких резерви је основни предуслов за одржавање солвентности друштава за осигурање, чиме се доприноси бољој заштити интереса осигураника и трећих оштећених лица, као и јачању повјерења у сектор осигурања. Правила обрачуна техничких резерви прописана су подзаконским актима Агенције, а њихова адекватна примјена предмет је контроле, како овлашћених актуара, тако и Агенције, кроз обавезне извјештаје које друштва достављају периодично и кроз непосредне контроле.

У наредном графикону приказани су износи обрачунатих техничких резерви на нивоу сектора, у периоду од 30.06.2014. до 30.06.2016. године.

Графикон 6: Техничке резерве на нивоу сектора

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Са стањем на дан 30.06.2016. године, износ обрачунатих техничких резерви на нивоу сектора је већи за 9,8% у односу на стање на дан 30.06.2015. године.

С обзиром да се примјењују различити услови и ограничења улагања код животног и неживотног осигурања, у наставку се даје одвојена анализа улагања средстава за покриће техничких резерви.

Ради одржавања финансијске способности извршавања обавеза по основу исплате штете и накнада из уговора о осигурању, друштво за осигурање је дужно да средства за покриће техничких резерви улаже у дозвољене облике, зависно од врста осигурања које обавља, уз примјену принципа сигурности, профитабилности и дисперзије улагања.

4.1.2. Обрачун и средства за покриће техничких резерви друштава за неживотно осигурање

Обрачунате техничке резерве неживотних осигурања на нивоу сектора, у периоду од 30.06.2014. до 30.06.2016. године, приказане су у наредном графикону.

Графикон 7: Техничке резерве друштава за неживотно осигурање

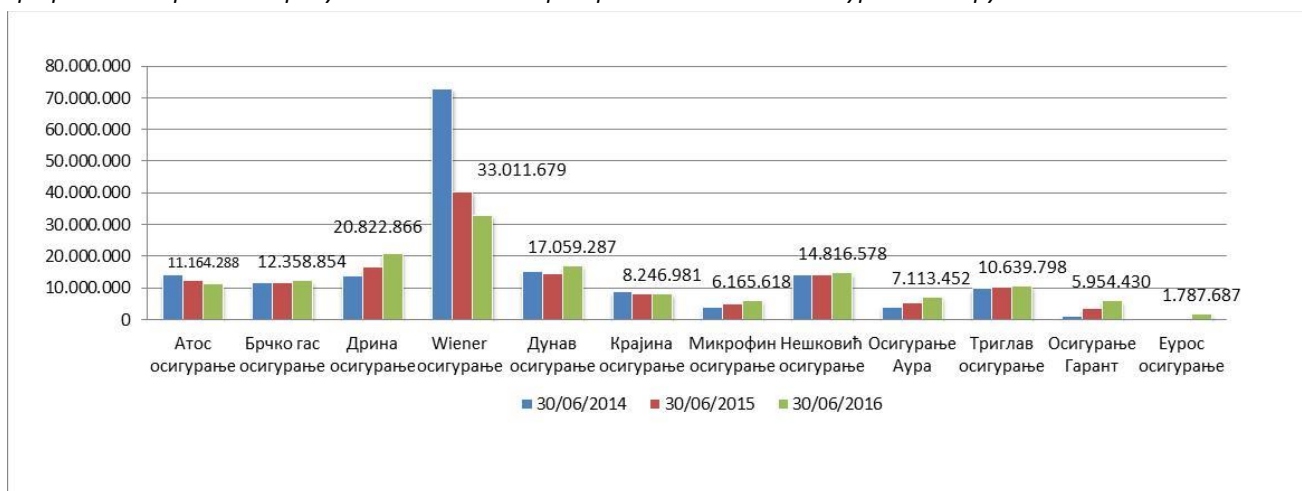

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Износ обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања, са стањем на 30.06.2016. године, већи је за 5,3% у односу на 30.06.2015.године.

У наредном графикону приказан је износ обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања за сва друштва за осигурање која обављају послове неживотног осигурања и то за период од 30.06.2014. до 30.06.2016. године.

Графикон 8: Преглед обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања по друштвима

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

У односу на исти период претходне године, код три друштва за осигурање дошло је до смањења обрачунатих технички резерви. Код једног друштва за осигурање смањење је материјално значајно и узроковано је, дијелом због смањења преносне премије јер је смањена и премија, а дијелом због смањења резерви за штете имовинских осигурања (врсте осигурања од пожара и имовине од осталих опасности) јер се исплаћене штете по основу катастрофалних поплава не налазе више у саставу обрачунатих техничких резерви. Код два друштва за осигурање смањење техничких резерви нема материјалну значајност и узроковано је смањењем премије.

У наредном графикону приказана је структура улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања.

Графикон 9: Структура улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

У структури улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања доминирају орочени депозити и некретнине, који заједно чине око 60% свих улагања. Улагања у хартије од вриједности, првенствено државне обвезнице, биљеже континуиран раст, и са стањем на дан 30.06.2016. године достигла су учешће од 17,5% укупних улагања која служе за покриће техничких резерви неживотних улагања.

У погледу улагања средстава средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања, треба истаћи да је присутан ризик реалности процјене вриједности некретнина (у смислу продајне цијене и времена утрживости).

Три друштва за осигурање, са стањем на дан 30.06.2016. године, немају у потпуности покривене техничке резерве прописаним облицима улагања, поред осталог због проблема у пословању насталих у претходним извјештајним периодима. Међутим, у току овог извјештајног периода смањен је недостатак средстава за покриће техничких резерви код сва три друштва за осигурање, с тим да треба истаћи да код једног од наведених друштава постоје новчана средства обезбијеђена емисијом акција, али због проблема у процесу управљања код тог друштва није извршено улагање средстава у прописане облике.

4.1.3. Обрачун и средства за покриће техничких резерви друштава за животно осигурање

Техничке резерве животног осигурања, као што се види из наредног графика, карактерише динамичан раст.

Графикон 10: Техничке резерве животног осигурања

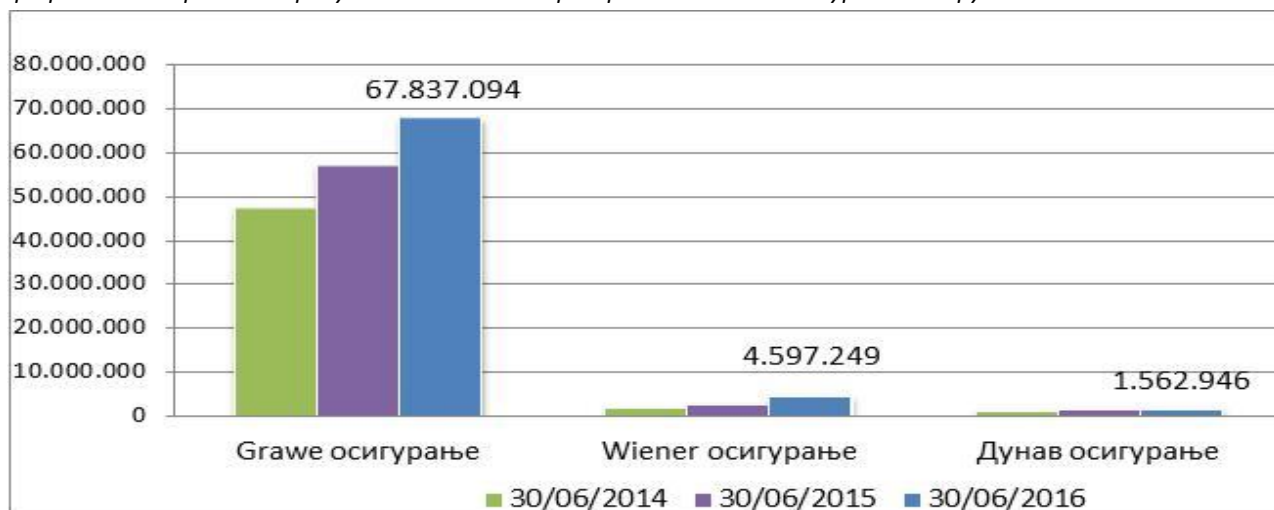
Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

У посматраном периоду, у односу на исти период претходне године, техничке резерве животног осигурања биљеже раст од 20,1%.

Раст обрачунатих техничких резерви животних осигурања је стабилан и у складу је са растом и старосном структуром портфеља животних осигурања.

У наредном графикону приказане су обрачунате техничке резерве животних осигурања појединачно по друштвима за осигурање која обављају послове животног осигурања, за период од 30.06.2014. до 30.06.2016. године.

Графикон 11: Преглед обрачунатих техничких резерви животних осигурања по друштвима

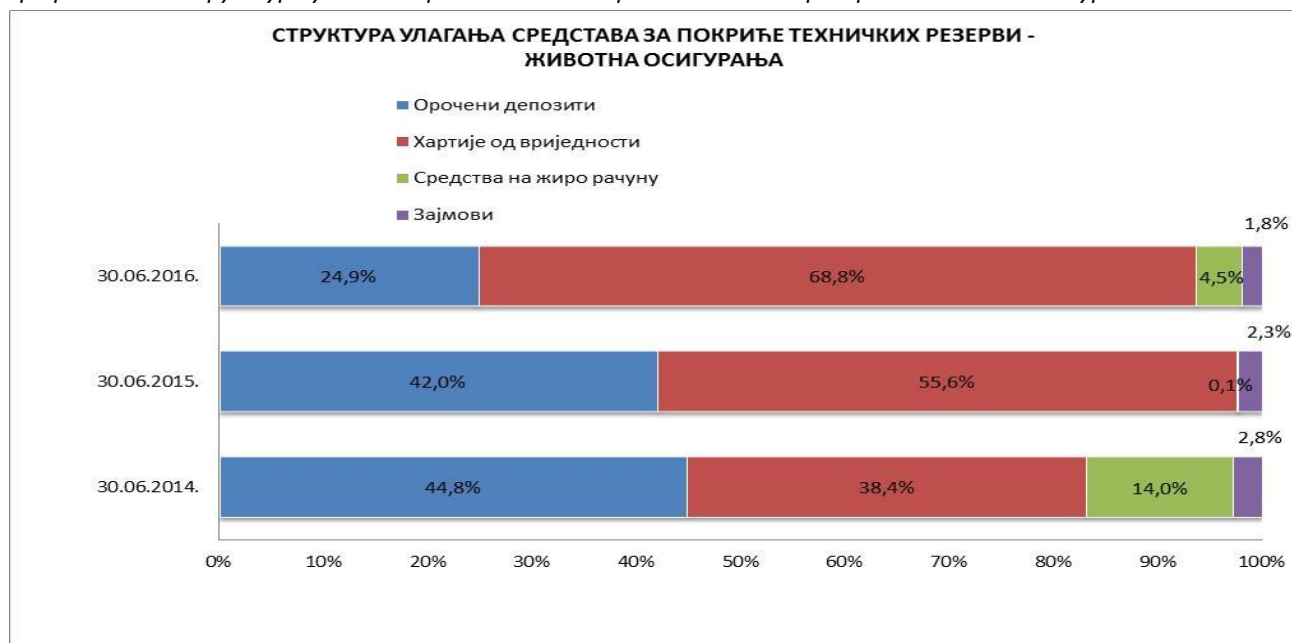

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Разлика у износу обрачунатих техничких резерви животних осигурања између појединачних друштава за осигурање је сразмјерна учешћу ових друштава у укупној премији животних осигурања.

У наредном графикону приказана је структура улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања.

Графикон 12: Структура улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

У структури улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања најзначајније учешће имају орочени депозити и хартије од вриједности домаћих емитената. У посматраном периоду дошло је до повећања учешћа улагања у хартије од вриједности на терет орочених депозита. Треба нагласити, да у оквиру хартија од вриједности доминирају државне обвезнице.

Код свих друштава која се баве животним осигурањима обезбијеђена је квантитативна и квалитативна усклађеност са прописаним захтјевима покрића техничких резерви животних осигурања.

4.2. Показатељи о исплаћеним одштетама и другим накнадама из осигурање

У наставку се дају основни подаци у вези са рјешавањем и исплатом одштета и других накнада из уговорених осигурања (у даљем тексту: обавезе из осигурања⁵).

Табела 16: Износ исплаћених обавеза из осигурања по врстама осигурања

ВРСТА ОСИГУРАЊА	(у КМ)		
	30.06.2014.	30.06.2015.	30.06.2016.
Осигурање незгоде	2.267.362	2.431.503	2.198.346
Здравствено осигурање	158.357	256.684	236.407
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	3.971.714	3.648.719	3.226.198
Осигурање робе у превозу	18.172	85.195	7.323
Осигурање имовине од пожара и природних сила	1.523.257	1.029.473	671.595
Осигурање осталих штета на имовини	16.289.614	27.099.244	3.524.147
Осигурање од одговорности за моторна возила	13.077.068	14.212.848	16.170.146
Осигурање од опште грађанске одговорности	31.307	27.933	82.605
Осигурање помоћи	504	1.653	

⁵ Обавезе из осигурања обухватају накнаде штета и уговорених износа по основу животних осигурања и накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања (исплаћене штете).

ВРСТА ОСИГУРАЊА	30.06.2014.	30.06.2015.	30.06.2016.
Осигурање кредита		645	235
Осигурање од различитих финансијских губитака		269.899	17.196
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	37.337.355	49.063.796	26.134.198
Животно осигурање	1.510.361	2.438.792	3.080.805
Додатна осигурања уз осигурање живота	275.944	296.066	517.448
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	1.786.305	2.734.858	3.598.253
УКУПНО	39.123.660	51.798.654	29.732.452

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Укупно исплаћене обавезе из неживотних осигурања износиле су 26.134.198 КМ и мање су за 46,7%, у односу на исти период претходне године. Разлог исказаног смањења износа исплаћених обавеза из неживотног осигурања, у овом извјештајном периоду, произилази из околности да су укупно исплаћене обавезе из осигурања у 2014. и 2015. години биле значајно веће од уобичајних усљед исплате по основу високих катастрофалних штета проузрокованих поплавама из маја 2014. године, због чега је привремено био нарушен тренд укупно исплаћених штета.

Корисницима животног осигурања, у овом извјештајном периоду, исплаћено је 3.598.253 КМ, што у односу на исти период 2015. године представља повећање за 31,6%. Ово повећање је у складу са основним карактеристикама и старосном структуром уговора о животном осигурању друштава за осигурање из Републике Српске. Наиме, сходно расту броја уговора о животном осигурању који истичу, континуирано је присутно и повећање износа исплаћених обавеза из осигурања живота.

4.2.1. Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања

У наредној табели приказани су показатељи ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за животна и неживотна осигурања.

Табела 17: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања

Опис	30.06.2014.	30.06.2015.	30.06.2016.
Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања у неживотним осигурањима	64,5%	66,9%	66,9%
Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања у животним осигурањима	84,8%	82,8%	83,1%
Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања у неживотним осигурањима	93,2%	94,3%	96,5%
Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања у животним осигурањима	99,8%	98,8%	98,9%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања представља однос броја укупно ријешених и укупно евидентираних захтјева. Стопа исплате обавеза из осигурања представља однос броја укупно исплаћених и укупно ријешених одштетних захтјева. У посматраном периоду није дошло до значајнијих осцилација у вриједности ових показатеља.

У наредној табели дате су стопе ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за осигурање од одговорности за моторна возила, по друштвима за осигурање.

Табела 18: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за осигурање од одговорности за моторна возила на 30.06.2016. године

Р.Б.	Друштво за осигурање	Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања	Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања
1.	Атос осигурање А.Д.	56,6%	99,8%
2.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	59,9%	100,0%
3.	Дрина осигурање А.Д.	69,2%	100,0%
4.	Wiener осигурање А.Д.	54,5%	94,9%
5.	Дунав осигурање А.Д.	57,0%	97,4%
6.	Крајина осигурање А.Д.	52,2%	78,2%
7.	Микрофин осигурање А.Д.	80,8%	100,0%
8.	Нешковић осигурање А.Д.	63,5%	98,8%
9.	Осигурање Аура А.Д.	75,8%	100,0%
10.	Триглав осигурање А.Д.	66,6%	94,8%
11.	Осигурање Гарант Д.Д.	71,6%	99,6%
12.	Еурос осигурање А.Д.	57,1%	100,0%
	УКУПНО:	62,5%	96,9%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Потребно је напоменути да стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања, зависи и од објективних фактора на које друштво за осигурање није у могућности да утиче (нпр. старости портфеља друштва за осигурање, начина евидентирања одштетних захтјева, броја одштетних захтјева у судском спору и захтјева са непотпуном документацијом и сл), те као мјеродаван показатељ потребно је посматрати заједно са осталим показатељима.

4.3. Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио

Рацио штета представља однос мјеродавних штета и мјеродавне премије, док рацио трошкова представља учешће трошкова спровођења осигурања у обрачунатој премији. Комбиновани рацио показује резултат пословања прије укључивања резултата од улагања, а рачуна се као збир рациа трошкова и рациа штета.

Уколико је комбиновани рацио мањи од 100, разлика између 100 и комбинованог рациа представља позитиван резултат из послова осигурања, а уколико је комбиновани рацио већи од 100, та разлика представља негативан резултат из послова осигурања.

У наредном табеларном прегледу дати су рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио за неживотна осигурања за сектор осигурања у цјелини.

Табела 19: Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио неживотних осигурања

О П И С	30.06.2015.	30.06.2016.
Рацио штета (%)	29,3	29,6
Рацио трошкова (%)	38,3	39,6
Комбиновани рацио (%)	67,6	69,3

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из Републике Српске

Са стањем на 30.06.2016. године, комбиновани рацио је испод 100, што значи да је остварен позитиван резултат из послова осигурања. У односу на 30.06.2015. године није било значајнијих промјена у односу рациа штета и рациа трошкова.

4.4. Показатељи рентабилност имовине и рентабилности властитих средстава

У наредном табеларном прегледу приказана је рентабилност имовине и рентабилност властитих средстава на нивоу сектора осигурања у првом полугодишту 2015. и 2016. године.

Табела 20: Показатељи рентабилности

Период	30.06.2015.	30.06.2016.
Поврат на уложену имовину (ROA) (%)	3,1	0,8
Поврат на уложени властити капитал (ROE) (%)	10,5	2,6

Извор: Извјештаји друштва за осигурања из Републике Српске

Показатељ рентабилности имовине (ROA) рачуна се као однос нето резултата обрачунског периода и просјечне активе, а представља проценат приноса на укупну активу. На нивоу сектора осигурања остарен је позитиван принос на активу од 0,8%.

Показатељ рентабилности властитих средстава (ROE) представља однос између нето резултата обрачунског периода и просјечног капитала, а показује колики је поврат на уложени властити капитал. На нивоу сектора укупна рентабилност капитала у извјештајном периоду износила је 2,6%.

Оба показатеља биљеже значајно смањење, у односу на исти период претходне године, а на шта материјално најзначајнији утицај имају трошкови резервисања по основу извршне судске пресуде која није произишла из основне дјелатности, тј. њихов утицај на износ нето губитка оствареног код једног друштва за осигурање. Уколико би се из обрачуна искључио дио губитка прозурокван трошковима резервисања по основу наведене извршне судске пресуде ROA би износио 2,5%, а ROE 8,3%.

4.5. Остали показатељи пословања

У наредном табеларном прегледу дати су остали показатељи пословања сектора осигурања за прво полугодиште 2015. и 2016. година.

Табела 21: Остали показатељи пословања друштва за осигурање

Период	30.06.2015.	30.06.2016.
Премија по запосленом (у КМ)	68.317	59.980
Укупан приход по запосленом (у КМ)	123.271	70.003
Добит по запосленом (у КМ)	8.984	1.952
Добит/Укупан приход (%)	7,3	2,8
Рацио солвентности (%)	137,4	136,9
Општа ликвидност (%)	3,3	4,0

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из Републике Српске

Рацио солвентности је на приближно истом нивоу као и прошле године, док рацио опште ликвидности биљежи раст.

Остали показатељи биљеже пад у односу на исти период претходне године, а разлог томе је смањење нето резултата у извјештајном периоду у односу на исти период претходне године, а што је претходно образложено. Такође, у контексту промјена показатеља премија по запосленом и добит по запосленом, треба истаћи да је у извјештајном периоду дошло до бржег раста запослених од премије осигурања, а што је такође узроковало смањење приказаних показатеља по запосленом.